

Bibliothèque numérique

medic@

**Astruc, Jean - candidat. - An
Sympathia partium à certâ nervorum
positurâ in interno sensorio ?**

1743.

***Paris : Typis Quillau,
Universitatis & Facultatis
Medicinae Typographi
Cote : ms 2329 n°163***

163.
DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA.

EXTRAORDINARIIS DISPUTATIONIBUS

manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis decimo,
septimo Octobris, anni M. DCC. XLIII.

An Sympathia partium à certâ nervorum positurâ in interno sensorio ?

I.

UMANI corporis machina ab Opifice Summo ita comparata est, ut partes singulæ, quandiu sanitate valent, amicâ societate sibi mutuò opitulari, si morbo laborent, mali communicatione sibi invicem nocere videantur. Hinc vulgati illi partium consensus *Sympathiarum* nomine notissimi, quorum exempla protulit non pauca Hippocrates, & ad quos spectat quod ait (a) *confluxionem unam, conspirationem unam, consentientia omnia esse.*

(a) Lib. de
alimento, n. 4.

Debet autem multiplex *Sympthiarum* genus distinguui: aliæ enim fiunt solâ vicinitate; aliæ vasorum sanguiferorum communione; aliæ humorum, quos partes continent, cognatione; aliæ paritate officii quod à partibus impletur; sed nunc de illis ne cogitamus quidem. Id studemus unum, scilicet quæ fiat peculiaris illa *Sympthiæ* species, quam habent partes aliquæ situ remotæ, & inter quas nec vasorum sanguiferorum communio, nec humorum cognatio, nec officiorum paritas ulla est; brevius dixero, quæ fiat singularis illa *Sympthiæ* species, in quâ, stimulatâ vel dolente parte unâ, in contractionem agitur vel convulsione percellitur pars altera longè distans, quâ *Sympthiâ* nihil frequentius.

Sic enim in naturali corporis œconomiâ cordis reciprocatio, respirationis alternatio, palpebrarum nictatio, ciborum deglutitio, sæcum alvinarum protrusio & egestio, urinæ defluxus & mictio, penis erectio, seminis ejaculatio, fœtus exclusio &c. singula à singulis, propriisque stimulis, sympathicè sollicitantur: Sic etiam in morbo corporis statu notum est tussim oriri à vellicatâ tracheæ vel bronchiorum membranâ; sternutationem ab irritato narium cavo; oscitationem à pulmonibus, quos sanguis stagnans opprimit; vomitionem à lacerato ventriculi fundo; singultum à læso ore ejusdem superiore; cardialgiam, syncopen, asphyxiam à partibus nervosis, tendineisve quibusvis acutiùs dolentibus; convulsivam muscutorum contractionem, vulgò gallicè *la crampe*, in cruribus tibisve, qualis in Ileo, à nerveâ intestinorum tunicâ duriùs fodicatâ, vel asperius erosâ; varias variarum partium convulsiones vel convulsivas motiones in infantibus à dentitione difficili; Priapismum sive *Satyriasmum* à prostaticis, vesiculis seminariis, vel vesicæ collo fortiùs titillatis; mutabiles & fugaces partium erethismos, spasmos, spasmodicosve motus in *Hypochondriacis*, & in mulieribus *Hy-*

A

stericis, à ventriculo, vel ab utero, distractis, punctis, quassatis, dolentibus, violatis quomodocunque; unde liquet causam illam Sympathiarum, in quam inquirimus, primas partes agere cum in functionum mechanismo, tum in morborum theoriâ, & quasi *clavem* esse, quæ non modò sit usui, sed quâ etiam opus sit ad fores Theoriæ Medicæ referendas.

I I.

SE-D mirum quàm altè lateat in occulto causa illa: Eam jure credas à Naturâ regi sacro involucro, cum nulla in re medicâ quæstio alia esse videatur, quæ difficiliores habeat explicatus; quod magis intelliges, si attendas,

1°. Nulla vel rarissima esse exempla Sympathiæ inter duas partes reciproæ: contra potius partes plerasque, etiam quæ maximè Sympathicæ sunt, reciprocè non *reciprocè*. Sic inest Diaphragmati notissima Sympathia cum utero, quo dolente in consensum trahitur, sed uterum ab affecto Diaphragmate vicissim affici nunquam observatum.

2°. Partes duas, quæ cum tertiâ eâdem Sympathicæ sunt, inter se nullomodo Sympathicas esse. Sic aspera arteria & uterus cum Diaphragmate Sympathiam constantem habent, quâ Diaphragma ad tussim hinc convellatur, si aspera arteria humore quovis acriore fodicetur, illinc ad parturitionem connitatur, si fœtus grandior, & suo nexu solutus, mole, pondere, calcitratione uterum sollicitet; attamen nulla nec naribus cum utero, nec utero cum naribus intercedit Sympathia.

3°. Partem eandem cum diversis partibus Sympathicam esse, si diversa illius loca afficiantur. Sic irritatum ostium superius ventriculi, singultum, quia contractionem Diaphragmatis & musculorum laryngæorum sympathicè proritat; sic laceratus ejusdem ventriculi fundus vomitionem facit, quia sympathicè provocat simultaneam Diaphragmatis & musculorum epigastricorum contractionem.

4°. Quin imò partem eandem, & in eodem loco stimulatam, cum diversis partibus sympathicam esse, si stimuletur momento vel energiâ dispari. Sic irritatio certa in ostio vel fundo ventriculi singultum aut vomitionem creat, ut modò diximus; læsio verò fortior & intensior, licet iisdem locis illata, cardialgiam, syncope, asphyxiam facit pro diverso gradu: sic naribus errhino vellicatis convellitur ad sternutationem Diaphragma, quod tacitè quiescit, cum nares sauciantur vel abscedunt.

Nodos hosce singulos difficiles & verè herculeos esse fatendum est, & eò quidem magis, quòd ad quæstionem ex se perobscuram accedant; eos tamen expendi necesse est, ut quis sibi possit ænigmatis soluti laudem assumere.

I I.

AT illos nodos neque solvunt, neque rescant quicumque putant, ut plerosque putare notum est, Sympathiam inde repetendam esse, quòd partes quas sociat, nervos suos habeant ab eâdem conjugatione, & eâ ratione mali confortes esse debeant. Solent, qui ita sentiunt, varias nervorum connexiones, maximè tum paris vagi, tum intercostalis nervi, quòd latissimè pateant, studiosè inquirere & ambitiosè exaggerare, ut tam multis & tam variis Sympathiis explicandis possint accommodari: sed operam manifestè ludunt & suo abutuntur otio.

Nam 1°. compertum est partes non paucas esse inter se verè Sympathicas, quæ tamen nervos accipiant à conjugationibus origine, situ, distributione omnino diversis. Sic nemo nescit nihil commercii esse nervis narium, qui ad Par Olfactorium sive Primum cerebri pertinent, cum nervis Diaphragmaticis, qui à quarto & sexto Pari Cervicalium prodeunt, quamquam sit inter nares & Diaphragma notissima Sympathia.

2°. Neque firmitus argumentum ducitur ab iis partibus Sympathicis, quarum

nervi sunt ejusdem conjugationis; quippe vulgatum est fibras nerveas singulas in truncis majoribus sibi parallelas, & totâ longitudine distinctas esse, nec ullomodo coire invicem, ut indicat sensationum, quas deferunt, distinctio; unde liquet illos in errore versari maximo, qui ex communione trunci, fibrarum communione concludunt, ut Sympathiam explicant.

3°. Addo plurima ex eâ opinione sequi, quæ cum falsa sint, opinionem ipsam falsitatis arguant, nempe 1°. Partes omnes, quæcumque Sympathicæ sunt, fore semper reciproce sympathicas; siquidem si fibra A ideò Sympathica est cum fibrâ B, ut illi volunt, quòd ad truncum nervi communem utraque pertineat, necesse est ut fibra B cum fibrâ A Sympathiam reciprocâ habeat pari de causâ, cum ad eundem nervi truncum pertineant ambæ. 2°. Partes omnes, quæcumque cum tertiâ Sympathiam habent, inter se quoque futuras esse Sympathicas; quoniam si fibræ A & B singulæ ab eodem nervi trunco prodeant, à quo fibra C, & ideò utraque cum fibrâ C Sympathica sit, futurum est ut fibræ A & B Sympathicæ quoque sint inter se, cum ad eundem truncum ipsæ quoque pertineant. 3°. Demum partes nullas Sympathiam unquam mutaturas, quantâvis & quantumvis dispari energiâ stimulentur, cum trunci communio perstet semper eadem, nec mutari possit, quantovis momento stimulus partem impetat.

I. V.

UT proposita quæstio explicetur feliciore conjecturâ, sequentibus insistendum est dogmatibus, quæ jam apud omnes ferè in confessum veniunt:

1°. Fibrillas nerveas omnes, à quâcumque conjugatione procedant, distinctas esse toto decursu, nec communicare invicem, nisi in eâ tantum cerebri parte, unde communis est omnium origo, & quæ *medullaris cerebri substantia* dicitur.

2°. Illam cerebri substantiam, medullæ sambuci simillimam, cellulis minimis, tenuissimis, densissimè confertis componi, inter se multifariam hiulcis, quas distinguunt interjectæ columellæ, seu fibræ tendineæ, & in quas spiritus animales, in cerebri cortice secreti, confluent undique, ceu in commune *promptuarium*, ut in nervorum principia distribuuntur.

3°. Ad hanc cerebri substantiam motiones omnes externis sensuum organis illatas deferri per nervos refluxu spirituum, qui dum incurrunt in obvias patentium cellularum fibras seu columellas, easque quatiant, locum dant ultimum sensationibus in animâ producendis, unde medullaris illa substantia, ut commune spirituum promptuarium est, sic etiam pro *interno & communi sensorio* meritò habetur.

Ex his haud difficile est abstrusum Sympathiarum mechanismum eruere. Esto igitur, sint spiritus, qui resiliant ad cerebri medullam à parte quavis, v. g. à naribus, per nerveam fibram A. Incurrent illi in fibram seu columellam quamdam sensorii communis, cujus succussione fiet in animâ sensatio certi generis ad nares referenda, unde principium fuit refluxui spirituum. At verò à motâ semel fibrâ cerebri spiritus reflecti necesse est, & reflecti quidem per eam lineam, quæ faciat reflexionis angulum angulo incidentiæ æqualem. Supponatur prostare in directione illius lineæ ostium nervi cujusdam, v. g. in præsentî casu nervi illius, qui Diaphragmati prospicit. Influent ergo in illum spiritus, & influent eo quidem momento quo reflexi sunt, ac fibras carneas Diaphragmatis quò deferentur, convellent. Sic ergo irritatis naribus contrahetur sympathicè Diaphragma mechanismo facili, prompto, expedito, qui ad explicandas cæteras omnes Sympathias, ejusdem generis potest accommodari.

V.

VISNE probari apertius quæ assumimus? Transferantur illa ad expediendos nodos, de quibus *Artic. 2.* dictum est, quæ si quadrent, nullus futurus est lapis lydius certior. Sed quadrant optimè:

4

Nam 1°. Si fibra B ita posita sit, quod perrarum est, ut spiritus à fibrâ A refluos, & à certâ medullæ cerebri columellâ, in quam incurrerunt, reflexos, directè admittat plenoque alveo, futurum est ut pari prorsus modo spiritus à fibrâ illâ B refluui, & ab eâdem columellâ reflexi, in fibrâ A directè quoque fluant, quo in casu Sympathia reciproca futura est. Sed si contrâ fibra B ab eâ positurâ ita declinet, quod ferè perpetuum est, ut spiritus illi, quos à fibrâ A refluos & à columellâ reflexos debet excipere, non directo & pleno alveo, sed obliquo ingressu, admittantur, tunc licet fibra A cum fibrâ B Sympathica sit, nulla futura est Sympathia reciprocatio, quoniam ex detortâ positurâ fibræ B spiritus inde refluui aliorum divertant necesse est.

2°. Pari modo demus fibras A & B sympathicas esse cum tertiâ C, atque adeo spiritus ab utraque reflecti in fibrâ C. Quid tûm? An inde conficietur unquam spiritus à fibrâ A in fibrâ B, aut à fibrâ B in fibrâ A reflectendos esse? Minimè quidem, ut attendenti patet, unde consequens est partes duas, licet cum eâdem tertiâ Sympathicæ sint, Sympathiam nullam invicem habituras esse.

3°. Liquet in diversa partis ejusdem loca diversas distribui fibras nerveas, quæ cum totâ longitudine distinctæ sint, nihil obstat quominus cum diversis aliis fibris, singulæ singulis, sympathicæ sint. Possunt ergo partes eadem diversas habere in diversis locis Sympathia species.

4°. Constat in reflexione quâvis obliquâ variè mutari reflexionis lineam pro diverso incurrentis corporis impetu. Debet ergo eadem de causâ mutari quoque directio spirituum à datâ cerebri fibrâ obliquè reflexorum, pro diverso impetu quo in illam incurrunt, & quo illam quatunt, unde necessum est variari partis ejusdem Sympathiam, ut crescit, decrescitve energia, quâ stimulus in illam agit, spiritusque urget ad refluxum versùs cerebrum.

Quæ cum ita se habeant, & cuncta propositæ conjecturæ suffragari videantur, possumus concludere argumento probabili.

Ergò Sympathia partium à certâ nervorum positurâ in interno sensorio.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Antonius Bergier.

*M. Antonius Ferrein, Professor
Regius, Regiæ Scientia-
rum Academiæ Socius, &
Chirurgiæ Professor designatus.*

M. Franciscus Mery.

M. Theodorus Baron.

*M. Ludovicus-Florentius Bellot,
Scholægrum Professor designa-
tus.*

*M. Guillelmus - Josephus de
L'Epine.*

*M. Ludovicus-Alexander Vieil-
lard, Pharmaciæ Professor de-
signatus.*

*M. Joannes-Baptista-Ludovicus
Chomel, Medicus Regis ordi-
narius.*

*M. Michaël Procope Couteaux,
Scholarum Professor.*

Proponebat Parisiis, M. JOANNES ASTRUC, Salvientis apud Occitanos; in Facultate Monspeffulanâ Doctor Medicus, in eâdem Facultate & in Facultate Tolosanâ antiquus Professor, Regi à Consiliis Medicis, Archiater Augusti I I. glorioſæ memoriæ Regis Poloniarum, Ducis & Electoris Saxoniae, Medicus Ordinarius Ser. Princ. Ducis Aurelianensis, in Regio Franciæ Collegio Professor Medicus, A. R. S. H. 1743, ab octavâ ad meridiem.

PRO SOLEMNI COOPTATIONIS LAUREA.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.